

Integriteitbeleid

Vastgesteld en gewijzigd in de bestuursvergadering van 14 februari 2019

Integriteitbeleid

1. Aanleiding

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds Wolters Kluwer Nederland (hierna: pensioenfonds danwel SPWKN) heeft, onder meer op grond van verplichtingen die voortvloeien uit wet- en regelgeving, een integriteitbeleid opgesteld. Dit integriteitbeleid is in deze notitie beschreven.

Het integriteitbeleid is onder meer gebaseerd op wet- en regelgeving die voorschriften ter zake kent. Het gaat daarbij in het bijzonder om de Wet op het Financieel Toezicht (hierna: Wft) en de Pensioenwet (hierna: Pw), inclusief onderliggende besluiten en regelingen. De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) houden toezicht op de naleving van deze wet- en regelgeving. In bijlage A wordt in algemene zin nader ingegaan op de wet- en regelgeving die pensioenfondsen voorschriften geeft ten aanzien van integriteitbeleid en maatregelen die integriteitrisico's beperken. In hoofdstuk 4 van deze notitie wordt specifiek ingegaan op de diverse integriteitrisico's en welke maatregelen zijn getroffen, waaronder de gedragscode van SPWKN.

2. Doelstelling integriteitbeleid

Doelstelling van het integriteitbeleid is het stimuleren dat aan SPWKN verbonden personen op alle niveaus handelen in overeenstemming met maatschappelijk geaccepteerde waarden en normen in het algemeen, met de specifieke waarden en normen die gelden voor SPWKN in het bijzonder en uiteraard met de toepasselijke (toezicht)wet- en regelgeving. Standaarden zoals de kernwaarden en de gedragscode van SPWKN maken deel uit van die regels.

De missie van SPWKN is als volgt gedefinieerd:

SPWKN wil een zo goed mogelijke invulling geven aan de pensioenovereenkomst die Wolters Kluwer Holding Nederland B.V. (WKNL) heeft afgesloten met haar (gewezen) werknemers. De uitvoering van de overeenkomst dient correct, evenwichtig, transparant, risicobewust, maatschappelijk verantwoord en efficiënt te geschieden. SPWKN wil een duurzaam en betrouwbaar pensioenfonds zijn dat haar ambities en verplichtingen naar haar participanten¹ waar kan maken, nu en in de toekomst.

Een integere organisatie is een organisatie waarin bestuurders en andere verbonden personen hun verantwoordelijkheid aangaan om binnen de kaders van wet- en regelgeving en met inventief juist gebruik van professionele expertise, een optimale bijdrage te leveren aan het pensioenfonds en zijn participanten, de samenleving en haar individuele burgers.

Een pensioenfonds wordt als integer beschouwd, als het zich houdt aan de relevante (toezicht)wet- en regelgeving en ethische standaarden. Inbreuk daarop, dan wel de schijn daarvan, kan het vertrouwen in de eigen instelling en in de markt waarop wordt geopereerd in het algemeen schaden. Kortom: niet integer gedrag veroorzaakt reputatieschade.

Het integriteitbeleid is gericht op het beperken van compliance risico's. Compliance risico wordt omschreven als het risico van aantasting van de integriteit en daarmee van de reputatie van SPWKN als gevolg van het niet naleven van die ethische standaarden en toezichtwet- en regelgeving die van toepassing zijn op relaties met participanten, markten en/of toezichthoudende instanties.

Het bestuur van SPWKN stelt zich daarom ten doel om ervoor te zorgen dat wet- en regelgeving, maar ook interne regels procedures worden nageleefd. Het instellen van een compliance-functie en interne regels zoals de gedragscode zijn daartoe belangrijke middelen.

3. Stichting Pensioenfonds Wolters Kluwer Nederland en toepasselijkheid

De organisatie van een pensioenfonds heeft uiteraard invloed op de specifieke integriteitrisico's die relevant zijn voor het pensioenfonds. De mate en wijze van uitbesteding van diverse activiteiten speelt daarbij een belangrijke rol.

¹ Onder participanten wordt verstaan: actieve ('werknemers') en gewezen deelnemers ('slapers'), andere aanspraakgerechtigden en gepensioneerden.

SPWKN is in hoofdlijnen als volgt georganiseerd:

- Bestuur.
- Bestuurscommissies (beleggingscommissie, communicatiecommissie, geschiktheidscommissie, jaarverslagcommissie, risicobeheercommissie en uitbestedingscommissie).
- Andere organen (verantwoordingsorgaan en raad van toezicht).
- Pensioenbureau.
- Uitvoeringsorganisaties (in het bijzonder vermogensbeheerders, custodian / beleggingsadministrateur en ICT-dienstverleners).

Het bestuur draagt op basis van de uitvoeringsovereenkomst met WKNL zorg voor de uitvoering van de pensioenregeling. De taken en bevoegdheden van het bestuur zijn vastgelegd in artikel 12 van de statuten. Het bestuur bestuurt het fonds en beheert het vermogen. Het bestuur is bevoegd tot alle daden van beheer en beschikking binnen de statutaire doelstelling van het fonds. Het bestuur bestaat uit 7 leden: 2 vertegenwoordigers van de werkgever, 2 vertegenwoordigers van de actieve deelnemers, 2 vertegenwoordigers van de gepensioneerden en 1 extern onafhankelijk bestuurslid.

De vertegenwoordigers van de werkgever worden benoemd door de directie van WKNL. De vertegenwoordigers van de actieve deelnemers en de gepensioneerden in het bestuur worden benoemd door het verantwoordingsorgaan. Het extern onafhankelijk bestuurslid wordt door het bestuur benoemd.

Het bestuur heeft de beleidsvoorbereiding ten behoeve van de bestuurlijke taken en de uitvoering van de pensioenregeling gedelegeerd aan het pensioenbureau. De kernwerkzaamheden van het pensioenbureau betreffen bestuursondersteuning, vermogensbeheer, pensioenadministratie, risicomangement en pensioencommunicatie. Het pensioenbureau profileert zich daarnaast als het kenniscentrum pensioenen binnen WKNL. Uitgangspunt is dat het bestuur, conform de eisen van de Pensioenwet, verantwoordelijk is voor de juiste uitvoering van de gedelegeerde taken. De interne uitvoeringsorganisatie is zodanig ingericht dat de doelstelling van het fonds op een effectieve en efficiënte wijze kan worden gerealiseerd. Het pensioenbureau staat onder leiding van de directeur, die zich terzijde laat staan door de chieft investment officer, het hoofd pensioenzaken en de overige stafmedewerkers.

Het verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur, gevraagd of uit eigen beweging over aangelegenheden die het fonds betreffen. Daarnaast heeft het verantwoordingsorgaan het instemmingsrecht over elk voorgenomen besluit van het bestuur tot het beleid inzake beloningen en inzake elk voorgenomen besluit tot ontbinding, fusie en splitsing van het fonds. Het bestuur legt periodiek verantwoording af over het gevoerde beleid aan het verantwoordingsorgaan. Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid om na afloop van ieder boekjaar een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur gevoerde beleid, alsmede over beleidskeuzes voor de toekomst. De taken en bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan zijn vastgelegd in de statuten. Van de in totaal 9 zetels is er 1 zetel beschikbaar voor de werkgever en worden de overige 8 zetels naar rato verdeeld op basis van de onderlinge getalsverhoudingen van de actieve deelnemers (2 zetels) en de pensioengerechtigden (6 zetels). Het aantal reserveleden namens de pensioengerechtigden bedraagt 2 en namens de actieve deelnemers ook 2. Conform de statuten heeft het bestuur voor het verantwoordingsorgaan een reglement verantwoordingsorgaan opgesteld. De rechten en bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan zijn in dit reglement vastgelegd.

Een raad van toezicht is belast met het intern toezicht op het bestuur. De raad van toezicht bestaat uit 3 leden. De taak van de raad van toezicht is toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het fonds. De raad van toezicht is tenminste belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan en de werkgever en doet verslag daarvan in het jaarverslag. Conform de statuten heeft het bestuur voor het intern toezicht een reglement intern toezicht opgesteld. De taken en bevoegdheden van de raad van toezicht zijn in dit reglement vastgelegd.

Daarnaast maakt het bestuur gebruik van de diensten van een adviserend actuaaris (Sprenkels & Verschuren), een certificerend actuaaris (Willis Towers Watson), een accountant (KPMG), een externe risicomanager (Deloitte) en een externe compliance adviseur (Deloitte).

Met ingang van 13 januari 2019 heeft het fonds 3 sleutelfuncties ingericht conform de IORP II-richtlijn:

- De certificerend actuaire van Willis Towers Watson is zowel houder als vervuller van de actuariële functie.
- Het houderschap van de risicobeheerfunctie wordt het eerste halfjaar van 2019 extern en ad interim belegd en vanaf 1 juli 2019 binnen het bestuur. De risicobeheerfunctie wordt vervuld door het pensioenbureau met ondersteuning van Deloitte (de externe risicomanager en de externe compliance adviseur), waarbij de risicobeheercommissie een monitorende rol heeft.
- Het houderschap van de interne auditfunctie wordt binnen het bestuur belegd. Het vervullerschap wordt door BDO ingevuld.

De inhoud van de pensioenregeling, voor zover dit zaken betreft die niet zijn geregeld in de CAO, wordt vastgesteld in de sociale pensioencommissie. De sociale pensioencommissie bestaat uit 2 werkevertegenwoordigers alsmede 2 werknemersvertegenwoordigers die door de centrale ondernemingsraad benoemd worden. Pas na instemming van de centrale ondernemingsraad kunnen wijzigingen in de pensioenregeling worden doorgevoerd. Het pensioenbureau voert het secretariaat van de sociale pensioencommissie. In de sociale pensioencommissie, dat geen fondsorgaan is, vindt overleg plaats tussen sociale partners over de pensioenregeling.

Bij de specifieke maatregelen zal waar nodig worden aangegeven welke organisatieonderdelen geraakt worden.

4. Specifieke maatregelen

Voor een beschrijving van uitgangspunten voor integere bedrijfsvoering is aangesloten bij de verdeling van integriteit in persoonlijke integriteit, organisatorische integriteit, relationele integriteit en integriteit met betrekking tot het marktgedrag. Waar hier gesproken wordt van ‘financiële instelling’ is dit mutatis mutandis van toepassing op een pensioenfonds.

4.1 Persoonlijke integriteit van bestuurders en andere verbonden personen

SPWKN heeft een zorgplicht² ten aanzien van de persoonlijke integriteit van haar bestuurders en haar overige verbonden personen. Aandachtspunten bij het toezicht ten aanzien van persoonlijke integriteit zijn fraude (zie 4.1.3) en corruptie, maar ook belangenverstrengeling.

Naast de betrouwbaarheidstoetsing van (kandidaat) bestuurders (zie verder Bijlage B) door de toezichthouder is SPWKN verplicht de betrouwbaarheid van een (kandidaat) personeelslid te beoordelen, indien hij/zij op een integriteitsgevoelige functie wordt benoemd.³

De kernwaarden en de gedragscode zijn op alle verbonden personen van SPWKN van toepassing; in 4.1.1 wordt daar op ingegaan.

Bij verbonden personen kan sprake zijn van integriteitsgevoelige functies; in paragraaf 4.1.2 is aangegeven hoe SPWKN daar mee omgaat.

4.1.1 Gedragscode

SPWKN heeft de verplichting tot invoering van gedragsregels zoals opgenomen in artikel 20 lid 2 van het Bftk uitgewerkt. De aanbeveling tot invoering van de regels uit de Modelgedragscode Pensioenfondsen 2015 is eveneens opgevolgd. SPWKN heeft deze gedragsregels opgenomen in de eigen gedragscode SPWKN.

SPWKN hanteert met betrekking tot haar optreden in de financiële markt kernwaarden. SPWKN ziet integer handelen als een onderdeel van deze kernwaarden.

De gedragscode is aan alle verbonden personen van SPWKN uitgereikt.

² Artikel 105 lid 5 Pw

³ In artikel 105 van de PW en in de paragrafen 8.3.1 en 10.3.6 en in de toelichting op artikel 94 van het wetsvoorstel zoals opgenomen in de MvT Pw wordt nadrukkelijk ingegaan op eisen ten aanzien van beleid, deskundigheid en betrouwbaarheid. Ook hier is er voor gekozen aan te sluiten bij hetgeen omtrent deze eisen in de Wft is bepaald.

Nieuwe verbonden personen tekenen bij aantreden voor ontvangst en kennisname van de gedragscode. Samenvattend heeft de gedragscode betrekking op het volgende:

- het zoveel mogelijk waarborgen en handhaven van het vertrouwen in het pensioenfonds door belanghebbenden, alsmede het voorkomen van integriteitsrisico's. Deze gedragscode kent daartoe gedragsregels voor alle verbonden personen.
- bevorderen van de transparantie rondom gedragsregels en duidelijk maken aan alle met het pensioenfonds verbonden personen - ook voor de bescherming van hun eigen belangen - wat wel en wat niet is geoorloofd.
- bescherming bieden aan de met het pensioenfonds verbonden personen in hun contacten met zakelijke relaties.
- bijdragen aan het integer functioneren van het pensioenfonds ten behoeve van al diegenen die bij het pensioenfonds belang hebben en aan het zoveel mogelijk waarborgen van de goede naam en reputatie van het pensioenfonds en de pensioensector in het algemeen.

Door SPWKN wordt door het geven van voorlichting aan verbonden personen gewerkt aan bewustwording van het omgaan met de gedragscode. Daarmee wordt bereikt dat de gedragscode ook inhoudelijk bekend is bij alle verbonden personen.

In beginsel geldt de gedragscode voor alle verbonden personen. In de praktijk echter zal de gedragscode alleen rechtstreeks werken op bestuursleden, andere organen en het pensioenbureau. Verbonden personen die werken bij uitvoeringsorganisaties vallen in beginsel onder een gedragscode van die organisatie. SPWKN zal in die gevallen vaststellen dat die gedragscode vergelijkbaar is aan de gedragscode van SPWKN. SPWKN zal ten aanzien van externe adviseurs in bestuurscommissies die vallen onder een gedragscode van een andere organisatie vaststellen of die gedragscode vergelijkbaar is aan de gedragscode van SPWKN en/of de betreffende verbonden persoon een verklaring laten tekenen dat hij of zij zich zal houden aan de geest van de gedragscode van SPWKN.

4.1.2 *Integriteitsgevoelige functies*

Pensioenfondsen dienen een onderbouwde beoordeling van de betrouwbaarheid van personen, die zij willen benoemen in een integriteitsgevoelige functie, te maken en zorgdragen voor de beoordeling van de betrouwbaarheid van degenen die, anders dan op grond van een arbeidsovereenkomst, werkzaamheden in een integriteitsgevoelige functie verrichten⁴.

Onder integriteitsgevoelige functie wordt verstaan:

1° een leidinggevende functie die is geplaatst direct onder het bestuur van het pensioenfonds.

2° een functie waaraan overigens een bevoegdheid is verbonden die een wezenlijk risico bevat voor de integere bedrijfsvoering van het pensioenfonds.

Bij het benoemen van integriteitsgevoelige functies zal het pensioenfonds dergelijke sleutelfuncties als uitgangspunt nemen.⁵

Indien bij SPWKN een verbonden persoon aantreedt die werkzaam zal zijn in een integriteitsgevoelige functie, dient het fonds zich een oordeel te vormen over de betrouwbaarheid van deze verbonden persoon. Deze oordeelsvorming komt tot stand op basis van:

- het schriftelijk inwinnen van inlichtingen bij de werkgever(s) bij wie betrokkene de laatste jaren werkzaam is geweest, op basis van toestemming van de (potentiële) werknemer.
- de betrokken persoon expliciet te vragen naar voorvallen uit het verleden, die betekenis kunnen hebben voor het oordeel over diens betrouwbaarheid.

⁴ In artikel 143 Pw gaat het over Beheerste en integere bedrijfsvoering; in lid 2 onder b van dit artikel wordt de mogelijkheid aangegeven dat bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld met betrekking tot integriteit. In het Bftk wordt dit in de artikelen 18 tot en met 20 uitgewerkt. In de toelichtingen die zijn gegeven op zowel Pw als Bftk wordt verwezen naar hetgeen over beheerste en integere bedrijfsvoering ook is opgenomen in de Wft en de daarbij behorende besluiten. In de Wft hebben de artikelen 3:9 en 4:10 betrekking op betrouwbaarheid. In de artikelen 3:10 en 4:11 komt de integere uitoefening van het bedrijf aan de orde. Een uitwerking van genoemde Wft artikelen is te vinden in het Besluit prudentiële regels Wft (verder: Bpr artikelen 5 t/m 9) en het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (verder: Bgfo artikelen 12 t/m 16).

⁵ Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan functies waarin de betrokken functionaris de beschikking of het beheer heeft over vermogen of waarden van het fonds dan wel bevoegd is tot het aangaan van verplichtingen namens het fonds, toegang heeft tot persoons- of bedrijfsgevoelige informatie over de het fonds of derden of belast is met de uitvoering van controlerende of toezicht houdende werkzaamheden ten aanzien van de administratieve organisatie en het systeem van interne controle van het fonds en de naleving van toepasselijke regelgeving en interne voorschriften.

- de betrokkene een Verklaring omtrent het Gedrag in de zin van de Wet op de justitiële documentatie te laten overleggen.

In dit kader is het “Beleid en procedures ten aanzien van screening” opgesteld en ter goedkeuring voorgelegd aan het bestuur.

Gezien de organisatie van SPWKN beperken de integriteitsgevoelige functies zich tot het bestuur en de medewerkers van het pensioenbureau. De screeningsprocedure richt zich daarom - gezien de betrouwbaarheidstoetsing door DNB - op de medewerkers van het pensioenbureau.

Hoewel er geen directe wettelijke verplichting is op dit terrein heeft SPWKN als beleid om, indien inlichtingen over een verbonden persoon worden gevraagd door een andere financiële instelling:

- schriftelijk te verklaren dat zij geen aanleiding heeft om aan de betrouwbaarheid van betrokkene te twijfelen; dan wel indien daartoe aanleiding bestaat.
- schriftelijk inlichtingen te verstrekken, en wel zodanig dat de verzoekende instelling zich voor de beoordeling van de betrouwbaarheid van de sollicitant een juist en zo volledig mogelijk beeld kan vormen omtrent de sollicitant.

4.1.3 Fraude

Indien verbonden personen van SPWKN zich schuldig maken aan fraude heeft dat te maken met de persoonlijke integriteit van die betrokken verbonden persoon; fraude kan leiden tot een operationeel risico. Toezicht op de naleving van externe en interne regels teneinde te voorkomen dat fraude zich manifesteert is een taak van het bestuur en van de leiding van het pensioenbureau.

4.1.4 Anti-corruptie

In haar toezicht geeft DNB aandacht aan het voorkomen van corruptie en verwacht van ondertoezicht gestelde organisaties dat zij maatregelen nemen die elke vorm van corruptie voorkomen. Daarbij beroept DNB zich op de eisen in de Nederlandse wetgeving en refereert zij aan de Amerikaanse Foreign Corrupt Practices Act (FCPA) en de UK Bribery Act 2010. In de UK Bribery Act is expliciet opgenomen dat organisaties die er niet in slagen om de aan hen gelieerde personen te weerhouden van corruptie, hiervoor strafbaar kunnen worden gesteld. Wanneer het fonds echter kan aantonen dat er voldoende procedures in haar bedrijfsprocessen zijn opgenomen ter voorkoming van corruptie, kan dit effectief worden aangevoerd als verdediging. De FCPA gaat er van uit dat bedrijven een effectief intern beheersingsysteem hebben dat corruptie dient te voorkomen. DNB ziet dit als een verantwoordelijkheid van het bestuur en ziet tevens een rol voor compliance en de externe accountant. SPWKN heeft daartoe in ieder geval de volgende maatregelen getroffen:

- Gedragscode ten aanzien van onder meer belangenverstremgeling.
- De pre- en in-employmentscreening van de medewerkers van het pensioenbureau.
- Beleid en procedures voor het selecteren en inhuren van derde partijen (inclusief pensioenadministrateur en vermogensbeheerders).
- Regeling Misstanden (waarin opgenomen incidentenregeling en klokkenluidersregeling).
- Bevestiging van uitvoeringsorganisaties dat zij minimaal vergelijkbare maatregelen hebben getroffen.

4.2 Organisatorische integriteit

De organisatorische integriteit van de instelling betreft de interne procedures en maatregelen op het gebied van administratieve organisatie en interne controle ter bestrijding van onoorbaar gedrag.

4.2.1 Chinese Walls

In de Wft zijn regels opgenomen over het tegengaan van belangenverstremgeling en de noodzaak tot het zorgvuldig omgaan met (koers)gevoelige informatie.⁶ Door een combinatie van activiteiten kan een belangenconflict ontstaan tussen SPWKN en haar participanten en tussen SPWKN en de zakelijke relaties van het fonds. Tevens kan het bekend worden van gevoelige informatie elders binnen SPWKN de adequate werking van de markt schaden. In de gedragscode van SPWKN zijn bepalingen opgenomen die dit moeten voorkomen.

⁶ Wft art 3.10, 3.17 en BMM

Bij andere financiële ondernemingen, zoals banken, zijn specifieke Chinese Walls regelingen opgesteld om op adequate wijze om te gaan met vertrouwelijke (markt)informatie en belangentegenstellingen.

Het doel van Chinese Walls is om zoveel mogelijk te waarborgen dat gevoelige informatie die bekend is binnen een onderdeel van SPWKN alleen onder gecontroleerde omstandigheden wordt verspreid naar andere onderdelen. Maar ook binnen een onderdeel mag alleen 'op need to know' basis gevoelige informatie tussen verbonden personen worden uitgewisseld.

Uiteindelijk dragen het handhaven van Chinese Walls en het prudent omgaan met belangenconflicten bij aan het voorkomen van reputatierisico.

Omdat door SPWKN de beleggingsactiviteiten zijn uitbesteed, volstaat het omgaan met belangenconflicten zoals dat in gedragscode is geduid. Een en ander zoals bepaald in artikel 20 van het Bftk.

4.2.2 Insiderregeling

Conform het bepaalde in artikel 20 Bftk zijn in de gedragscode van SPWKN bepalingen opgenomen die zijn aan te merken als Insiderregeling. Deze regeling beoogt dat bij bepaalde transacties (de schijn van) handelen met gebruik van voorwetenschap en vermenging van zakelijke en privé belangen wordt voorkomen. In deze regeling is aangegeven wie van de verbonden personen onder welk deel van deze regeling valt.

4.2.3 Incidentenregeling

Artikel 12 Bpr (Besluit prudentiële regels) en artikel 19 Bgfo (Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen) bepalen dat een instelling beschikt over procedures en maatregelen met betrekking tot de omgang met en vastlegging van incidenten. Voor het SPWKN kan de grondslag voor het omgaan met en vastleggen van incidenten worden gevonden in de artikelen 18 en 19 van het Bftk. Aan de uitwerking van een incidentenregeling is invulling gegeven door middel van een Regeling Misstanden, zie ook 5.3.

4.2.4 Uitbesteding

Artikel 34 van de Pw bepaalt de regels omtrent uitbesteding. Zo stelt dit artikel dat indien een pensioenuitvoerder werkzaamheden uitbesteedt aan een derde, hij er zorg voor draagt dat deze derde de bij of krachtens deze wet gestelde regels, die van toepassing zijn op de uitbestedende pensioenuitvoerder, naleeft. Over de wijze waarop de uitbesteding is geregeld moet DNB worden geïnformeerd (artikel 30 Bftk).

Het beleid ten aanzien van uitbesteding is vastgelegd in het Uitbestedingsbeleid.

SPWKN heeft de pensioenadministratie niet uitbesteed. Het vermogensbeheer heeft SPWKN wel grotendeels uitbesteed door deelneming in een aantal beleggingsfondsen en door middel van discretionaire vermogensbeheerovereenkomsten. Echter, het opstellen van en toezien op het strategisch beleid ten aanzien van vermogensbeheer heeft SPWKN niet uitbesteed.

De monitoring van het vermogensbeheer vindt plaats door middel van de ManagerWatch van Willis Towers Watson (kwalitatieve beoordeling), de performancemeting en risicomonitoring door Kas Bank, de interne beoordeling van de rapportages (o.a. de ISAE 3402 rapportages) van - en gesprekken met de vermogensbeheerders.

In de ABTN is beschreven hoe de selectie en periodieke evaluatie plaatsvindt van de externe vermogensbeheerders. Er zijn geen bijzondere maatregelen getroffen richting deze vermogensbeheerders.

4.2.5 Beloningsbeleid

Pensioenfondsen dienen op grond van de Principes voor beheerst beloningsbeleid⁷ van De Nederlandse Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) een beloningsbeleid te voeren dat de integriteit en soliditeit van het pensioenfonds bevordert, waarbij de focus ligt op de lange termijn. Daarnaast mag het beloningsbeleid geen prikkels bevatten die afbreuk doen aan de verplichting van een pensioenfonds om zich in te zetten voor de belangen van de participanten en andere stakeholders, of andere op het pensioenfonds rustende zorgvuldigheidsverplichting.

SPWKN beschikt over een eigen beheerst beloningsbeleid. In het beheerst beloningsbeleid dienen de uitgangspunten en de governance van het beloningsbeleid te worden geformuleerd en dient de vormge-

⁷ AFM en DNB, Principes voor beheerst beloningsbeleid, mei 2009

ving van de variabele beloningsstructuur voor bestuursleden en werknemers, wier beloning voor een significant deel bestaat uit variabele beloning te worden opgenomen. Daarnaast dient een pensioenfonds vast te stellen dat partijen aan wie werkzaamheden zijn uitbesteed, eveneens voldoen aan de regels ten aanzien van beheerst beloningsbeleid. Over het algemeen zullen de regels voor dergelijke partijen verder gaan dan de regels die voor pensioenfondsen gelden.

4.3 Relationale integriteit

Relationele integriteit heeft betrekking op het marktgedrag van het pensioenfonds in haar relatie tot derden alsmede op het gedrag van derden dat de integriteit van het pensioenfonds kan aantasten. Gedacht kan o.a. worden aan het invullen van de zorgplicht voor de participanten en het beschermen van de privacy van participanten.

4.3.1 Customer Due Diligence / Sanctiewet

Customer Due Diligence (CDD) omvat het adequaat beheersen van de relevante risico's die dienstverlening aan participanten met zich meebrengt. De bedreigingen die uit kunnen gaan van het zaken doen met een deelnemer over wie men onvoldoende informatie heeft of het uitvoeren van transacties in strijd met sanctielijsten (freezelist) kunnen dergelijke risico's opleveren. Pensioenfondsen vallen niet binnen het bereik van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme maar wel onder de Sanctiewet 1977, inclusief uitvoeringsmaatregelen. SPWKN voert periodiek een scan uit om vast te stellen dat geen transacties worden gedaan in strijd met de Sanctiewet 1977 en stelt periodiek vast dat haar vermogensbeheerders zich eveneens aan deze voorschriften houden.

4.3.2 Beleggingsbeleid

Onderdeel van de organisatorische integriteit is ook de wijze waarop SPWKN omgaat met het beleggingsbeleid. Een door de markt als niet of onvoldoende ervaren ethisch beleggingsbeleid kan resulteren in reputatierisico zoals negatieve publiciteit.

SPWKN heeft een beleid opgesteld inzake maatschappelijk verantwoord beleggen, dat de komende jaren geleidelijk verder zal worden geïmplementeerd. De beleggingscommissie ziet toe op de naleving van dit beleid.

4.3.3 Zorgplicht

De belangrijkste regels ter bescherming van de consument zijn de informatieverplichtingen. Het aantal informatieverplichtingen voor financiële ondernemingen en dus ook pensioenfondsen is dan ook groot. De informatieverplichtingen zijn bovendien vaak *rule-based* van aard. Er wordt vaak niet alleen voorgescreven aan welke informatieverplichtingen moet worden voldaan, maar ook op welke wijze.

In de Wft gaat dit om 2 aspecten:

- het eerste aspect betreft het inwinnen van noodzakelijke gegevens van klanten (het opstellen van cliëntprofielen maakt daar onderdeel van uit).
- het tweede aspect betreft de informatieverplichtingen richting de klant; welke gegevens dient de instelling minimaal te verstrekken aan de klant.

Voor pensioenfondsen is het eerste aspect niet van belang, maar de Pensioenwet gaat wel in op het tweede aspect, de informatieverstrekking aan de deelnemer.⁸

Een belangrijke eis is het jaarlijks versturen van een uniform pensioenoverzicht aan de actieve en gewezen deelnemers.

Verder wordt in de artikelen 39 t/m 50 van de Pw aangegeven welke informatie, al of niet op verzoek van de deelnemer, aan hem of haar moet worden verstrekt.

SPWKN heeft de uitvoering van de noodzakelijke maatregelen niet uitbesteed en voert dit zelf uit. SPWKN heeft vastgesteld dat de gehanteerde documenten - zoals het uniform pensioenoverzicht - voldoen aan de eisen door middel van periodiek extern/onafhankelijk uitgevoerde "Pensioencommunicatie compliancy scans.

4.3.4 Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft)

De Wwft schrijft voor dat de identiteit van een cliënt moet worden vastgesteld en dat een risk based cliëntenonderzoek moet worden ingesteld voordat een dienst aan die cliënt wordt verleend. De meld-

⁸ Pw 7, 21, 22 en 38

plicht voor ongebruikelijke transacties is gekoppeld aan de instelling. De Wwft richt zich niet tot pensioenfondsen.

4.3.5 *Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) cq. algemene verordening persoonsgegevens (AVG)*

De door participanten verstrekte persoonsgegevens worden niet voor andere doeleinden gebruikt dan waarvoor de deelnemer deze aan SPWKN verstrekt heeft, tenzij de wetgever anders heeft bepaald. In de Wbp en de AVG is nadrukkelijk aangegeven hoe met persoonsgegevens dient te worden omgegaan.

4.4 **Integriteit met betrekking tot het marktgedrag**

Bij de integriteit met betrekking tot het marktgedrag van financiële instellingen kan gedacht worden aan het voorkomen van koersmanipulatie c.q. koersstabilisatie rond emissies, het bijsturen van koersen teneinde andere gerelateerde transacties te beïnvloeden (zoals het drukken van koersindices op expiratedatum) en zaken zoals frontrunning.⁹

Deze voorbeelden zijn voor SPWKN niet echt relevant gezien de vormgeving en invulling van het beleggingsbeleid. Dit laat onverlet dat SPWKN op het eigen werkterrein een integere marktpartij moet zijn.

5. **Control**

Het bestuur is verantwoordelijk voor opzet en werking van de interne beheersing. Zij dient ervoor te zorgen dat er bij de uitvoering van het bedrijfsproces op passende wijze beheersingsmaatregelen zijn getroffen, die informatie verschaffen over de wijze waarop de activiteiten worden uitgevoerd.

5.1 **Klachten**

Bij de constatering of de regels worden nageleefd wordt onderscheid gemaakt tussen klachten en incidenten. Een klacht wordt al dan niet schriftelijk door een deelnemer ingediend. De aard van de klacht kan zodanig zijn dat er sprake is van een incident (of overtreding).

Een incident of overtreding is een duidelijke overschrijding van een externe - en/of interne norm. Zie 4.2.3 van deze notitie.

SPWKN kent een klachtenprocedure. In die procedure wordt beschreven hoe klachten van participanten behandeld worden en door wie deze worden afgewikkeld. Het bestuur van het pensioenfonds is uiteindelijk verantwoordelijk voor de wijze waarop daarmee wordt omgegaan. Daarnaast dient gedetailleerd te zijn beschreven wanneer er sprake is van een incident (zie daartoe 5.3 hierna).

Een klachtenprocedure omvat in ieder geval een administratieve vastlegging van de kenmerken van de klacht, gegevens over degene die de klacht heeft of degenen die de klacht hebben bewerkstelligd en de maatregelen die naar aanleiding van de klacht zijn genomen.

5.2 **Klokkenluiderregeling**

SPWKN beschikt over een Regeling Misstanden om misstanden die door verbonden personen geconstateerd worden op adequate wijze af te handelen.

5.3 **Incidenten**

Onder 4.2.3 staat beschreven hoe binnen SPWKN met incidenten wordt omgegaan. Met de invoering van een Regeling Misstanden (incidentenregeling gecombineerd met klokkenluiderregeling) wordt voldaan aan de eis die door de wettelijke bepalingen worden opgelegd. De strekking daarvan is het zoveel mogelijk beperken en beheersen van niet integer gedrag. Indien incidenten onverhoopt toch voorkomen wordt, indien vereist, de toezichthouder geïnformeerd.

5.4 **Informatie naar toezichthouder**

Bij een aantal onderwerpen is reeds beschreven wanneer en op welke wijze wordt gerapporteerd aan de toezichthouder (DNB).

Als richtlijn voor situaties waarin in ieder geval aan de toezichthouder gerapporteerd dient te worden gelden onderstaande punten:

- aangifte van een incident bij justitiële autoriteiten wordt overwogen of is gedaan.
- het voortbestaan van de financiële instelling wordt bedreigd of zou kunnen worden bedreigd.
- er is sprake van een ernstige tekortkoming in de opzet en werking van de maatregelen ter bevordering of handhaving van een integere bedrijfsvoering door de instelling.

⁹ MvT Wet A&H

- mede gelet op verwachte publiciteit behoort rekening gehouden te worden met een ernstige mate van reputatieschade.
- de ernst, de omvang of de overige omstandigheden van het incident in aanmerking genomen, behoort de toezichthouder in verband met haar toezichtstaak redelijkerwijs geïnformeerd te worden.

6. Monitoring & Rapportage

In het compliance handboek van SPWKN is beschreven op welke wijze compliance monitoring plaatsvindt en hoe daarvoor gerapporteerd wordt.

Het bestuur is verantwoordelijk voor de naleving van regels door verbonden personen en bespreekt dit onderwerp separaat in de jaarlijkse zelfevaluatie bestuur als daar aanleiding voor mocht zijn. Dat is onder 5 hiervoor beschreven.

De compliance officer vervult een belangrijke rol in het toezicht op de naleving en op de wijze waarop het bestuur haar toezichthoudende rol vervult.

Daarnaast is de compliance officer betrokken bij de implementatie van nieuwe en wijziging van bestaande (toezicht)wet- en regelgeving. De compliance officer ziet er samen met de externe compliance adviseur op toe dat nieuwe of aangepaste regels tijdig en volledig door het management worden geïmplementeerd.

7. Slot

Met het vorenstaande is het integriteitbeleid van SPWKN geformaliseerd. Daarmee is niet gesteld dat dit beleid geen wijzigingen zou kunnen of moeten ondergaan. Nieuwe en aangepaste (toezicht)wet- en regelgeving en gewijzigde (markt)omstandigheden voor SPWKN kunnen aanleiding zijn tot aanpassing van dit beleid.

Bijlage A Integriteit als doelstelling in de financiële toezichtwetgeving

Met de invoering van de 'Wet actualisering en harmonisatie financiële toezichtwetten'¹⁰ (verder: Wet A&H) is integriteit verheven tot een toezichtdoelstelling in de financiële toezichtwetgeving.

In de artikelen 3:10 en 4:11 van de Wet op het financieel toezicht¹¹ (verder: Wft) is de verplichting overgenomen om een op integriteit gericht beleid te voeren. Verdere uitwerking van deze artikelen is te vinden in de artikelen 3:17 en 4:14 Wft, de verplichting om de bedrijfsvoering zodanig in te richten dat een integere uitoefening van het bedrijf van de financiële onderneming wordt gewaarborgd.

Het beleid van de financiële onderneming moet voorzien in de bewustwording, de bevordering en de handhaving van integer handelen op alle niveaus van de financiële onderneming.

Ook in de Pensioenwet¹² (verder de Pw), artikel 143 betreffende beheerste en integere bedrijfsvoering, is bepaald dat het fonds zijn organisatie zodanig dient in te richten dat deze een beheerste en integere bedrijfsvoering waarborgt. Het Besluit financieel toezichtskader pensioenfondsen (verder: Bftk)¹³ werkt dat uit in de artikelen 18 tot en met 20. In artikel 19 van dat Besluit is de verplichting opgenomen om over te gaan tot het vaststellen van integriteitsbeleid van het fonds.

Aan de hand van de analyse van de voor het fonds relevante integriteitrisico's dient het fonds het beleid op te stellen en dient dit vervolgens ook uit te voeren. Reputatieschade maakt onderdeel uit van die relevante integriteitrisico's.

In de Memorie van Toelichting (verder de MvT) van de Wet A&H wordt over integriteit (o.a.) het volgende opgemerkt:

De Integriteitnota¹⁴ bevat een groot aantal voornemens op het terrein van de handhaving en bevordering van de integriteit in de financiële sector. De voornemens hebben betrekking op het instrumentarium en de capaciteit van de financiële toezichthouders, de capaciteit en deskundigheid van de betrokken opsporings- en vervolgingsinstanties en op de samenwerking tussen toezichthouders en opsporingsinstanties.

En verder:

Onder integriteit kan worden verstaan:

a) de persoonlijke integriteit van bestuurders en medewerkers.

b) de organisatorische integriteit van de financiële instelling.

c) de relationele integriteit.

d) de integriteit met betrekking tot het marktgedrag van de financiële instelling.

In de MvT van de Pw (Kamerstukken II, 2005-2006, 30413, nr. 3) wordt, bij de toelichting op artikel 131 (dat is thans 143 in de Pw) ingegaan op de aspecten integriteit en beheerste en integere bedrijfsvoering. Daar wordt uitdrukkelijk verwezen naar hetgeen over deze aspecten in de (toen nog wetsvoorstel) Wft is opgenomen.

In de MvT op de Wft wordt voor het begrip integriteit verwezen naar de (MvT op de) Wet A&H. Hierbij moet wel betrokken worden dat de Wft over het algemeen uitgaat van een principle based benadering, terwijl de 'oude' wetgeving meer rule-based was.

Als gevolg van de Wet A&H is het Besluit Integere Bedrijfsvoering Kredietinstellingen en Verzekeraars¹⁵ (kortweg BIB) tot stand gekomen en op 1 december 2003 in werking getreden. Daarmee is gevolg gegeven aan de uitvoering van bepalingen uit de Wet A&H die betrekking hebben op een integere bedrijfsvoering. Op grond van dat besluit heeft DNB de volgende regelingen opgesteld:

- Regeling incidenten voor kredietinstellingen en verzekeraars.
- Regeling integriteitsgevoelige functies voor kredietinstellingen en verzekeraars.
- Regeling customer due diligence voor kredietinstellingen en verzekeraars.

Met de invoering van de Wft en de daarbij behorende Besluiten zijn deze Regelingen vervallen en hebben naar hun strekking een plaats gekregen in de Wft en de bijbehorende Besluiten.

Dit laat onverlet dat de MvT bij de Wft uitdrukkelijk verwijst naar de Wet A&H, het BIB en de hiervoor genoemde regelingen van DNB.

¹⁰ Staatsblad 2003, 55

¹¹ Staatsblad 2006, 475

¹² Staatsblad 2006, 705

¹³ Staatsblad 2006, 710

¹⁴ Nota Integriteit Financiële Sector, Kamerstukken II, 1997-1998, 25 830, nr. 1

¹⁵ Staatsblad 2003, 396

In de Nota van Toelichting bij het BIB wordt (o.a.) opgemerkt:

De waarborgen voor een integere bedrijfsvoering zijn vooral verankerd in de administratieve organisatie en interne controle (waarin functiescheidingen, de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn opgenomen) van een instelling. De uitdrukkelijke regeling van integriteit als onderwerp van toezicht heeft echter tot gevolg dat eisen aan een goede administratieve organisatie en interne controle in algemene zin duidelijk moet worden onderscheiden van maatregelen ter bevordering van een integere bedrijfsvoering in het bijzonder, ook al zullen deze laatstgenoemde maatregelen vaak worden geëffectueerd door middel van aanpassingen juist op het gebied van de administratieve organisatie en interne controle. Dergelijke specifieke regels, die betrekking hebben op integriteit, zullen voortaan rechtstreeks gebaseerd zijn op dit besluit. Uiteraard is een adequate administratieve organisatie en interne controle de onderliggende waarborg voor de goede inkadering van deze specifieke regels.

En:

De beheersing van integriteitrisico's in de dagelijkse bedrijfsvoering omvat de bewustwording, de bevordering en de handhaving van integer handelen binnen alle lagen van de instelling. Van belang is dat de instellingen zelf er naar streven hun integriteit te handhaven. De verantwoordelijkheid voor de handhaving van de integriteit ligt in de eerste plaats bij hen.

Niet-integer handelen van bestuurders en personeelsleden van een instelling kan de instelling en de financiële sector als geheel schade toebrengen.

Bijlage B Betrouwbaarheidstoetsing bestuurders

De artikelen 3:9, 3:99 en 4:10 van de Wft, met een uitwerking in de artikelen 5 tot en met 9 van het Bpr en de artikelen 12 tot en met 16 van het Bgfo, bepalen dat het beleid van een instelling wordt bepaald of mede bepaald door personen wier betrouwbaarheid buiten twijfel staat. Dit geldt ook voor personen die toezicht houden op het beleid en de algemene gang van zaken van de instelling.

De betrouwbaarheid van een persoon wordt geacht buiten twijfel te staan wanneer dat door een toezichthouder is vastgesteld.

In hoofdstuk 2 van het Bpr (de artikelen 5 tot en met 9) en hoofdstuk 4 van het Bgfo zijn bepalingen opgenomen over betrouwbaarheid.

Het Bpr geeft een negatieve formulering voor het begrip 'betrouwbaarheid'. Volgens dit Besluit is een bestuurder niet betrouwbaar indien hij niet beschikt over de daar genoemde eigenschappen. Vervolgens heeft DNB uitgebreide criteria ' opgesteld aan de hand van de genoemde bijlagen in artikel 6 Bpr.

Eerder werd met de Staatscourant van 28 januari 2005, nr. 20, de Beleidsregel betrouwbaarheidstoetsing van toepassing verklaard. Daar werd in artikel 1 een definitie van betrouwbaarheid gegeven:

Artikel 1 Omtrent de uitleg van wettelijke voorschriften

- 1. Onder betrouwbaarheid wordt voor de toepassing van de toezichtswet verstaan het zich onthouden van één of meer gedragingen die naar het oordeel van de toezichthouder in de weg staan aan het vervullen van de functie van (mede)beleidsbepaler dan wel het houden van een gekwalificeerde deelneming.*
- 2. Tot de in het eerste lid bedoelde gedragingen behoren in ieder geval gedragingen die blijken geven van het niet hebben van eigenschappen als waarheidslievendheid, verantwoordelijkheidszin, wetsetrouwheid, openheid, oprechtheid, prudentie, punctualiteit, onkreukbaarheid, discretie en rechtschapenheid.*

Een dergelijke definitie is niet in de Wft of aanpalende besluiten opgenomen.

De aanvraag van de toetsing van betrouwbaarheid wordt bij SPWKN uitgevoerd namens het bestuur. Uiteraard zal voorafgaande aan het voordragen van een potentiële bestuurder, op basis van openbare bronnen, bezien worden of de integriteit van betrokkene vanuit die bronnen niet ter discussie staat.